

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Michalem Ryškou v právní věci žalobců a) **K.K.**, roz. G., nar. XXXXX, bytem XXXXX, b) **J.G.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, obou zast. JUDr. Jiřím Geržou, advokátem v Buchlovicích, Masarykova 273, proti žalovanému **M.V.**, nar. XXXXX, bytem XXXXX, t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici R., zast. Mgr. Ondřejem Lakomým, advokátem v Brně, Koblišná 19, o ochranu osobnosti,

t a k t o :

- I. **Žalovaný je povinen zaplatit na náhradě nemajetkové újmy v penězích žalobkyni a) K.K. částku 200.000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.**
- II. **Ohledně zbývajících částky 200.000,- Kč se žaloba žalobkyně a) K.K. z a m í t á .**
- III. **Žalovaný je povinen zaplatit na náhradě nemajetkové újmy v penězích žalobci b) J.G. částku 200.000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.**
- IV. **Ohledně zbývajících částky 200.000,- Kč se žaloba žalobce b) J.G. z a m í t á .**

- V. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni a) K.K. na náhradě nákladů řízení k rukám jejího právního zástupce částku 118.921,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.**
- VI. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci b) J.G. na náhradě nákladů řízení k rukám jeho právního zástupce částku 117.746,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

1) Žalobci J. G., K.K.a J.G.se na žalovaném domáhali náhrady nemajetkové újmy v penězích v částce vždy 1.000.000,- Kč, a to z titulu ochrany osobnosti s poukazem na neoprávněný zásah žalovaného do práva žalobců na rodinný život spočívající v usmrcení M.G., nar. XXXXX, manželky žalobce J.G. a matky žalobců K.K. a J.G.. K usmrcení došlo dne 21. 1. 2008, kdy žalovaný řídil osobní motorové vozidlo BMW takovým způsobem, že nepřizpůsobil rychlost jízdy a při projíždění mírné zatáčky vyšší než povolenou rychlostí čelně narazil do chodkyně M.G., která utrpěla vážné poškození vícero orgánů, zejména mozku, odtržení míchy, zhmoždění plic, jater, sleziny a ledviny, trhliny pohrudnice, bránice, srdečnice, roztržení osrdečníku a další poranění, kterým na místě dopravní nehody podlehla. V moči žalovaného bylo zjištěno 1,01 mg/l metamfetaminu (pervitinu). Žalovaný byl v trestním řízení uznán pravomocně vinným ze spáchání trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 trestního zákona a byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 44 měsíců. Úmrtím usmrcené, jehož přímým svědkem žalobce J.G.byl a jako první jí poskytoval první pomoc, došlo k narušení fungování rodiny a žalobce J.G. zůstal po téměř čtyřicetiletém manželství v domácnosti sám. Stejně tak došlo k zásahu do osobnostních práv u dalších dvou žalobců, kdy úmrtím matky byla narušena celistvost rodiny a došlo k zásahu do jejich soukromého a rodinného života.

2) Žalovaný poukázal na nepřiměřenost nárokových náhrad a navrhl jejich snížení, když by soud měl zohlednit skutečnosti moderující uplatněné nároky. Poukázal na skutečnost, že žalovaný se pokusil vyjádřit lítost a za své jednání se omluvit, zdůraznil dopady věci na žalovaného samého i medializaci věci, jíž byli žalovaný a jeho rodina podrobeni a kterou je také nutno chápat jako určitou satisfakci pro žalobce. Tou jsou i skutečnosti, že v rámci trestního řízení byl žalovaný odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a že žalobci již obdrželi jednorázové odškodnění dle § 444 odst. 3 obč. zák. Žalovaný zdůraznil, že duplicitní uplatnění předmětných nároků je možné jen ve výjimečných případech, které by zásadním způsobem vybočovaly z režimu "paušalizované" náhrady škody podle § 444 odst. 3 obč. zák. a v daném případě prostor pro uplatnění nároků v řízení na ochranu osobnosti není. Uvedl také, že nedisponuje a nikdy nedisponoval žádným hodnotnějším majetkem, protože se však cítí odpovědný za následky tragické nehody, navrhl mimosoudní vyřešení částkou 50.000,- Kč pro každého ze žalobců.

3) Rozsudkem zdejšího soudu č.j. 24 C 39/2009-86 ze dne 26.2.2010 byla žalovanému uložena povinnost k náhradě nemajetkové újmy v penězích žalobci J.G. v částce 750.000,- Kč, žalobkyni K.K. v částce 400.000,- Kč a žalobci J.G. v částce 400.000,- Kč, vše ve 20-ti pravidelných ročních splátkách, pod ztrátou výhody splátek. Ve zbývajícím rozsahu byla žaloba zamítnuta, tj. v případě žalobce J.G. v částce 250.000,- Kč, v případě žalobkyně K.K. v částce 600.000,- Kč a v případě žalobce J.G. rovněž v částce 600.000,- Kč. Žalovanému byla taktéž uložena povinnost nahradit každému ze žalobců náklady řízení.

4) Kodvolání žalovaného byl rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28.4.2011 rozsudek zdejšího soudu změněn ohledně žalobce J.G. tak, že žaloba na zaplacení částky 250.000,- Kč byla zamítnuta a žalovanému byla uložena povinnost k zaplacení částky 500.000,- Kč do 3 dnů od právní moci rozhodnutí. Žalovanému byla současně uložena povinnost k náhradě nákladů prvostupňového řízení tomuto žalobci a taktéž bylo rozhodnuto o náhradě nákladů odvolacího řízení ve vztahu mezi nimi.

5) V další odvolání žalovaného napadené části, tj. v odstavcích III., V., VIII. a IX. rozsudku, byl rozsudek zdejšího soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. V něm proto bylo nutno rozhodnout o nároku každého z žalobců K.K. [dále jen „žalobkyně a“)“] a J.G. [dále jen „žalobce b“)“] na **náhradu nemajetkové újmy v penězích v částce shodně 400.000,- Kč** (a o otázce náhrady nákladů řízení ve vztahu k těmto žalobcům).

6) Důvodem zrušení rozsudku v části týkající se těchto žalobců byla (dle názoru odvolacího soudu) skutečnost, že rozsudek je ve vztahu k nim „nepřezkoumatelný“. Odvolací soud takto dovodil, že i tito žalobci **mají právo domáhat se morální i peněžité satisfakce podle § 11 a § 13 obč. zák.** V rámci uplatnění práva na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 13 odst. 2 obč. zák. musí ale rovněž tvrdit i prokazovat splnění zákonných předpokladů pro vznik tohoto práva. Tito žalobci odvíjejí svá práva rovněž od protiprávního zásahu do osobnostních práv na soukromí a rodinný život v důsledku usmrcení své matky, není však zřejmé, v čem tkví „značná míra“ onoho zásahu do jejich osobnostní sféry, tedy jaké mimořádné okolnosti odůvodňují přiznání požadované satisfakce. Krajský soud své rozhodnutí ve vztahu k těmto žalobcům „ničím konkrétním nezdůvodnil“ a je proto „zcela nepřezkoumatelné“, čím byla naplněna ona „značná míra“ zásahu do jejich osobnostních práv a „na základě jakých skutečností a úvah“ soud stanovil výši požadovaného práva.

7) K tomu soud na tomto místě – v zásadě jen pro úplnost - uvádí (s ohledem na relativně značnou rozsáhlost původního rozsudku), že fakt, na základě jakých skutečností a úvah byla „značná míra“ zásahu do osobnostních práv těchto žalobců (při respektování relevantní judikatury a principů - princip proporcionality, PETL) stanovena, lze jen ztěží přehlédnout zejména na s. 10-11 rozsudku.

8) Soud nicméně respektuje skutečnost, že dle § 226 odst. 1 o.s.ř. je právním názorem odvolacího soud vázán. Uložil-li proto odvolací soud krajskému soudu, aby postupem dle § 43 odst. 1 o.s.ř. vyzval žalobce k doplnění skutkových tvrzení o mimořádných dopadech způsobeného zásahu do jejich osobnostních práv odůvodňujících požadovanou peněžitou satisfakci a k navržení relevantních důkazů, soud tak učinil usnesením č.j. 24 C 39/2009-185 ze dne 30.6.2011.

9) K tomu žalobkyně a) poukázala na skutečnost, že:

- a) po tragické události musela vzhledem ke zdravotním problémům v příčinné souvislosti s událostí vyhledat lékaře,
- b) žalovaný, kterému byl uložen trest zákazu činnosti, řídil opětovně totéž vozidlo, kterým zabil její matku, s tímto přijel do firmy, kde je zaměstnána, a po jejím spatření ji přivítal slovy „*a do prdele*“, čímž utrpěla psychický šok,
- c) byla nucena si opětovně připomínat tragickou událost i tím, že byla předvolána jako svědek k hlavnímu líčení, neboť žalovaný nerespektoval trest zákazu činnosti a v dalším trestním řízení byl odsouzen za spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí,
- d) po smrti matky nemá nikoho, kdo by se o děti žalobkyně v případě jejich nemoci a v době prázdnin staral.

10) Žalobce b) poukázal na skutečnost, že:

- a) se mu po smrti matky natolik zhoršila kožní nemoc (lupenka), že musí pravidelně navštěvovat odborného lékaře,
- b) smrt matky byla hlavní příčinou rozpadu jeho rodiny.

11) Oba žalobci společně uvedli, že:

- a) zemřelá matka byla „stmelovacím prvkem“ rodin obou žalobců, téměř o každém víkendu k ní obě rodiny přijížděly a společně trávily volné dny včetně svátků a prázdnin,
- b) v důsledku chování žalovaného jsou postižené rodiny neustále 3,5 roku pod mediální tlakem,
- c) největším stresujícím prvkem je samotné chování žalovaného, jeho lhaní, arogantní chování, nerespektování soudních rozhodnutí a páčání další trestné činnosti,
- d) **pokud by byla matka usmrcena při běžné dopravní nehodě řidičem, který má alespoň základní morální vlastnosti, dávno by se s touto situací smířili a se stresem vyrovnali.**

12) Žalovaný k tomu uvedl, že ohledně zdravotního stavu žalobkyně a) nebyla stanovena vůbec žádná konkrétní diagnóza. Skutečnosti v rozsudku uvedené pod čl. 9. b) – d) nemají žádnou souvislost s touto věcí, přičemž jedná-li se o svědectví žalobkyně a) u hlavního líčení, pak tato se účastnila všech hlavních líčení v tom směru, že seděla ve veřejnosti. Ohledně skutečností týkajících se žalobce b) uvedl, že dle vyjádření lékaře bylo kožní onemocnění dáno ještě před zásahem žalovaného a že z příčin rozvratu manželství zjištěných rozvodovým soudem nikterak nevyplývá vazba na zásah žalovaného. Ke skutečnostem uváděným společně k oběma žalobcům uvedl, že se jedná v případě popisu rodinného života před zásahem o zveličená tvrzení a i když nechce zpochybňovat význam usmrcené pro rodinný život žalobců, tento nevybočoval

ze standardu a nelze jej považovat za nikterak mimořádný. Není pravdou, že žalovaný by nechtěl věc řešit mimosoudně.

13) Takto žalovaný po opětovném pokusu soudu o smír nabídl každému ze zbývajících žalobců částku 80.000,- Kč, tito však návrh smíru neakceptovali s tím, že adekvátní částkou by byla částka 300.000,- Kč pro každého z žalobců.

14) Soud proto přistoupil k opětovnému projednání věci. Na základě doplněného dokazování týkajícího se otázky značné míry zásahu žalovaného do osobnostních práv žalobců soud z výslechu obou žalobců zjistil, že rodinný život obou žalobců s matkou byl před jejím usmrcením provázán velmi úzkými vazbami, pravidelně spolu trávili víkendy, hlídala jim děti a brala je i na dovolenou. **Žalobkyně a) uvedla, že zcela určitě by jinak chápala např. situaci, kdy k usmrcení matky by došlo v důsledku selhání brzd řidiče, což se může stát v podstatě každému, oproti této situaci, kdy žalovaný porušil, co mohl.** První ránou pro ni bylo oznámení usmrcení matky a druhou právě to, že jí otec sdělil, že v těle žalovaného byl zjištěn pervitin. **To její křivdu pochopitelně zesiluje.** Po předmětné události asi půl roku brala utišující prostředky, nebyla však v péči psychologa ani psychiatra. **Taktéž žalobce b) uvedl, že určitě by jinak vnímal situaci usmrcení matky např. v důsledku selhání brzd oproti situaci, která nastala. Nehoda se může stát každému, ale to co se dělo, je něco jiného.**

15) Ze zprávy o ambulantním vyšetření vystavené Uherskohradišťskou nemocnicí a.s., ošetřující lékařkou MUDr. Š., dne 21.7.2011 bylo dále ohledně žalobce b) zjištěno, že je s diagnózou *psoriasis vulgaris* v péči kožní ambulance od roku 2004 a po stresové situaci (úmrtí matky) došlo ke zhoršení výsevu psoriasy na těle i ve kštici. Z rozsudku Okresního soudu v Uherském Hradišti č.j. 12 C 79/2010-16 ze dne 11.1.2011 s právní mocí ke dni 30.4.2011 bylo dále zjištěno, že došlo k rozvodu manželství žalobce b) uzavřeného dne 23.10.1993. Příčiny rozvratu tohoto manželství uvedené ve výpovědích obou manželů a zjištěné i rozvodovým soudem (rozdílné představy o vzájemném soužití, navázání vztahu žalobkyně s jiným mužem) se však otázky usmrcení matky žalobce b) nijak kauzálně netýkaly. Proto soud k tomuto důkazu nepřihlédl, stejně jako ke zbývajícím tvrzeným skutečnostem a provedeným důkazům [neurčité potvrzení praktické lékařky MUDr. G. o návštěvě žalobkyně a) dne 20.5.2008 u lékaře pro zhoršení celkového zdravotního stavu, doklady o platbách za pobyty na letním táboře dětí žalobkyně a)], neboť jsou bez zásadního významu pro rozhodnutí soudu.

16) Zdejší soudem a poté i odvolacím soudem bylo již s poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 5188/2007 ze dne 21. 12. 2009 konstatováno, že pro navýšení náhrad nad paušální jednorázové částky zakotvené v § 444 odst. 3 obč. zák. cestou § 13 odst. 2 a 3 obč. zák. je místo **v případech mimořádných,** tj. v případech **mimořádné závažnosti vzniklé nemajetkové újmy** či při **mimořádných okolnostech, za nichž k porušení práva došlo.**

17) Odvolací soud vyslovil ve vztahu k žalobci J.G. názor, že za mimořádné okolnosti nelze považovat průběh samotného protiprávního zásahu,

tzn. zda žalovaný jel agresivně, nerespektoval pravidla silničního provozu, případně [byl] pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Tyto skutečnosti byly totiž zohledněny v odsuzujícím trestním rozsudku. **Konzistentní** s takovým názorem odvolacího soudu vysloveným ve vztahu k JUDr. J.G.pak dle názoru zdejšího soudu je, aby tyto skutečnosti nebyly **pro účely hodnocení mimořádných okolností**, za nichž k porušení práva došlo, zohledněny ani **ve vztahu ke zbývajícím žalobcům**. Současně ovšem platí, že **takový právní názor odvolacího soudu byl ve vztahu ke kritériím rozhodným dle § 13 odst. 3 obč. zák. vysloven toliko ohledně hodnocení okolností, za kterých k porušení práva došlo (tj. druhého z kritérií dle § 13 odst. 3 obč. zák.), a nikoli tedy ohledně hodnocení závažnosti žalobcům vzniklé nemajetkové újmy (tj. prvního z kritérií dle § 13 odst. 3 obč. zák.)**. Pokud by soud v tomto směru postupoval jinak a právní názor odvolacího soudu nepřipustně extenzivním výkladem aplikoval mimo rámec § 226 odst. 1 o.s.ř. i na kritérium, na které dle vyjeveného názoru odvolacího soudu výslovně nedopadá, mohl by případně zatížit své rozhodnutí zjevnou nespravedlností. Ohledně podstaty a účelu finanční satisfakce by se mohl taktéž dostat i do rozporu s judikaturou Ústavního soudu (včetně ústavního principu proporcionality) a s názory právní teorie (včetně v tomto směru vrcholného díla evropské právní teorie – Principů evropského deliktního práva).

18) Soud má z výpovědi obou žalobců za zjištěné, že **oba žalobci pociťují svou psychickou újmu o to úkorněji, že k usmrcení osoby jim blízké došlo ze strany žalovaného** (jak konstatoval i pravomocný trestní rozsudek Okresního soudu v Uherském Hradišti č.j. 13 T 118/2008-245 ze dne 18. 12. 2008 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně, pobočky Zlín, č.j. 6 To 172/2009-381 ze dne 21. 4. 2009) **jednoznačně hazardní, riskantní a jinak bezohlednou jízdou** s výkonným osobním vozidlem, kdy **rychlost žalovaného** na počátku nehodového děje byla (dokonce při respektování zásady *in dubio pro reo*) **prokázána ve výši 127 km/h**, přičemž žalovaný porušil vícero důležitých řidičských povinností, **v době řízení měl v těle drogu metamfetamin (pervitin)**, řídil, aniž měl u sebe řidičský průkaz, jedná se o neukázněného řidiče v minulosti opakovaně trestaného pro přestupky v dopravě, který se i po spáchání inkriminovaného jednání dopustil s vozidlem dalšího přestupku a který se (dle trestního soudu) účelově snažil rozhodující podíl viny na vzniku smrtelného následku svalit na otce žalobců J. G.

19) Soudní judikatura ve věcech ochrany osobnosti tradičně vychází při úvahách o neoprávněnosti zásahu a rozsahu vzniklé újmy z toho, že **rozhodný není pouhý subjektivní pocit jednotlivce**, ale klíčové je **objektivní posouzení** – posouzení testem „běžného člověka“. Toto pojetí bylo Ústavním soudem shledáno jako ústavně konformní (viz i nálezy sp. zn. II. ÚS 1174/09 ze dne 13.1.2010) a je rozpracováno i v testu objektivního posouzení vytvořeném Nejvyšším soudem (rozsudek sp. zn. 30 Cdo 4431/2007 ze dne 7.10.2009). Dle něj je neoprávněný zásah nutno hodnotit vždy **objektivně** s přihlédnutím ke konkrétní situaci, za které k neoprávněnému zásahu došlo (tzv. konkrétní uplatnění objektivního kritéria), jakož i k osobě postižené fyzické osoby (tzv. diferencované uplatnění objektivního kritéria).

Rovněž tak právní teorie (Telec, I.: Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu, Právní rozhledy 4/2010, s. 144 a násl.) v těchto souvislostech akcentuje nutnost právní argumentace fikcí průměrného člověka, u něhož lze **objektivně** předpokládat následek a zároveň po něm nelze spravedlivě požadovat, aby jej snášel.

20) Mimořádný rozsah žalobcům vzniklé nemajetkové újmy není v tomto směru pouhým jejich subjektivním nepodloženým pocitem. **Naopak obdobné okolnosti týkající se usmrcení osoby blízké by objektivně a důvodně jako součást své újmy pociťoval na místě žalobců každý běžný člověk takovým způsobem, že činí vzniklou újmu ještě úkornější a intenzivnější (tj. mimořádnou).** Z hlediska rozsahu vzniklé psychické (citové) újmy je nepochybný rozdíl mezi usmrcením osoby blízké v důsledku běžné dopravní nehody, která se může stát v podstatě každému řidiči (typicky např. ono selhání brzd), oproti újmě důvodně pociťované v této věci, kdy k usmrcení matky žalobců došlo právě v důsledku hazardní, riskantní a bezohledné jízdy řidiče, u nějž byla navíc prokázána i přítomnost pervitinu v těle v době řízení (viz čl. 18 rozsudku).

21) Nutno v tomto směru pro účely satisfakce za vzniklou citovou (nemajetkovou) újmu respektovat fakt, že **trestní rozsudek nemá a nemůže mít pro tyto účely v očích „běžného člověka“ v konkrétním případě dostatečný satisfakční efekt.** Takové konstatování je zcela v souladu s judikaturou Ústavního soudu, který v usnesení sp. zn. IV. ÚS 315/01 ze dne 20. 5. 2002 dovodil, že **uplatnění odpovědnosti trestněprávní nevylučuje současné uplatnění právní ochrany osobnosti** v intencích příslušných právních předpisů ostatních právních odvětví, neboť právní systém je nutno chápat jako celek složený ze vzájemně se doplňujících právních norem a v jeho rámci je pochopitelně možno vedle trestněprávní odpovědnosti kumulativně použít i ochranu poskytovanou ostatními právními odvětvími (např. právem ústavním, správním, pracovním či v dané věci aplikovaným právem občanským). Ostatně i **vývoj v oblasti trestního práva** (učiněný právě *in favorem* poškozených) uzákonil pro oblast adhezního řízení právě i možnost přiznání náhrady nemajetkové újmy v penězích přímo trestním soudem (§ 228 tr. řádu, ve znění účinném od 1.7.2011), přičemž není důvodné pochybnosti o tom, že míru zavinění obžalovaného (škůdce) zohlední trestní soud nejen pro účely viny a trestu, ale právě také i pro účely náhrady nemajetkové újmy v penězích.

22) Dle názoru soudu se proto v případě kumulativního uplatnění trestněprávní a občanskoprávní odpovědnosti v žádném případě nejedná (a jednat ani nemůže) o porušení principu *non bis in idem*, neboť **uplatnění občanskoprávní sankce je na uplatnění veřejnoprávní sankce z hlediska své existence i svého účelu nezávislé.** Jak *de lege ferenda* konstatuje s poukazem na závěry právní teorie i důvodová zpráva k návrhu nového občanskému zákoníku, hlavním účelem sankce v soukromém právu je **plně odčinit újmu způsobenou jednotlivci a plně mu nahradit, co mu bylo v jeho soukromé sféře způsobeno** (sankce soukromého práva řeší konflikt mezi jednotlivci). Naproti tomu ve veřejném právu není účelem sankce řešit vzájemný konflikt osob, nýbrž konflikt mezi jednotlivcem a veřejnou mocí, která hájí a chrání veřejný zájem.

23) Takové pojetí je samozřejmě platné i *de lege lata*. Pro účely stanovení výše náhrady nemajetkové újmy v penězích v soukromém právu odpovídá rovněž fakt, že dle Principů evropského deliktního práva **stupeň zavinění škůdce musí být pro tyto účely vzat v potaz, pokud významně přispěl k újmě poškozeného** (viz čl. 10:301.2. PETL), přičemž i dle stanoviska soudkyně Ústavního soudu Elišky Wagnerové k nálezu sp. zn. Pl. ÚS 16/04 ze dne 4. 5. 2005 by **forma a intenzita zavinění** měla hrát **klíčový význam** pro stanovení povinnosti nahradit škodu za citovou újmu poškozeného. To odpovídá i základnímu smyslu relutární satisfakce, tj. smyslu satisfakčního, kdy potřeba finanční satisfakce **narůstá v přímé úměře** s mírou zavinění původce zásahu, neboť vyšší mírou zavinění je vždy neoprávněnost zásahu do osobnostních práv zesílena – **je zesílena křivda, za níž má přijít zadostiučinění** (Ryška, M.: Výše a účel náhrady nemajetkové újmy v penězích při ochraně osobnosti. Právní rozhledy 9/2009, s. 307).

24) Jak ohledně možného paralelního užití § 444 odst. 3 a § 13 odst. 2 a 3 obč. zák. potvrdil správnost tohoto názoru Městského soudu v Praze i Vrchní soud v Praze v rozsudku sp. zn. 1 Co 395/2010 ze dne 30.6.2011, **obecně přísluší v závažnějších případech** i právo na poskytnutí dalšího „vyššího odškodnění“, než stanoví § 444 odst. 3 obč. zák., jehož **smyslem je, aby usnadnil pozůstalým cestu** k neprodlenému základnímu odškodnění, bez potřeby dalšího dokazování, **nikoliv to, aby institucionalizoval nespravedlnost**, projevivší se ve stejném odškodnění diametrálně odlišných protiprávních jednání, s odlišnými následky do života pozůstalých.

25) Soud proto s ohledem na mimořádný rozsah újmy každého z obou žalobců, kterou by jako mimořádnou důvodně na jejich místě pociťoval každý běžný člověk, rozhodl, že podmínky pro přiznání finančních satisfakcí dle § 13 odst. 2 obč. zák. nad rámec jednorázových paušálů dle § 444 odst. 3 obč. zák. jsou ve věci u obou žalobců dány. Volnou úvahou po dostatečném zvážení kritérií dle § 13 odst. 3 obč. zák. pak soud dovodil, že přiměřenou relutární satisfakcí nad rámec § 444 odst. 3 obč. zák. je u každého z žalobců částka 200.000,- Kč. Původně každému z žalobců přiznanou částku 400.000,- Kč soud korigoval na polovinu tak, aby tato částka odpovídala i korekci nároku J.G. provedené odvolacím soudem na 500.000,- Kč nad rámec § 444 odst. 3 obč. zák. Je totiž zjevné, že rozsah újmy J.G. byl vyšší než u obou žalobců, kteří oproti němu nebyli očitými svědky usmrcení osoby blízké a s usmrcenou nežili ve společné domácnosti (přičemž způsob jejich rodinného života s usmrcenou za jejího života, tak jak byl zjištěn z jejich výpovědí, lze hodnotit jako standardní). V tomto rozsahu proto soud žalobě každého z žalobců vyhověl a ve zbytku ji zamítl.

26) Oproti tomu v návaznosti na (i odvolacím soudem konstatovanou) solventnost žalovaného za situace, kdy oproti původnímu rozsudku došlo celkově k výraznému krácení satisfakčních povinností žalovaného, soud upustil od stanovení lhůty k plnění satisfakcí ve splátkách a přidržel se standardní pariční lhůty (§ 160 odst. 1 o.s.ř.).

27) O nákladech řízení (včetně nákladů řízení odvolacího) soud rozhodl ve smyslu § 142 odst. 3 o.s.ř. dle výsledku sporu tak, že žalovaný je k náhradě nákladů řízení povinen každému z žalobců, k rukám jejich právního zástupce (§ 149 odst. 1 o.s.ř.),

a to v plném rozsahu, neboť rozhodnutí o výši nároků žalobců záviselo na úvaze soudu. S ohledem na skutečnost, že žalobci v řízení o ochranu osobnosti nemají postavení nerozlučných společníků, neboť každý ze žalobců v řízení uplatňuje ochranu vlastního osobnostního práva, bylo soudem o nákladech řízení rozhodnuto ve vztahu ke každému z těchto žalobců zvlášť.

28) Žalobkyni b) soud přiznal právo na náhradu nákladů v částce **118.921,- Kč**, která představuje ve smyslu § 137 o.s.ř.:

a) náklady původního řízení před soudem prvního stupně v částce **72.005,- Kč**:

- zaplacený soudní poplatek v částce 40.000,- Kč,
- náklady právního zastoupení v paušální sazbě 25.000,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 484/2000 Sb.,
- 1/2 z náhrady za 4 režijní paušály á 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, účast při jednání soudu dne 26.2.2010 - za 2 x započaté 2 hodiny jednání), tj. celkem 1/2 z 1.200,- Kč (tj. 600,- Kč) při společném činění úkonů za dva žalobce,
- 1/2 z náhrady za zmeškaný čas cestou k soudnímu jednání a zpět (Buchlovice-Brno a zpět), 3 půlhodiny á 100,- Kč, tj. 1/2 z částky 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (tj. 150,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,
- 1/2 z náhrady za jízdné k soudnímu jednání osobním automobilem stanovené dle vyhl. č. 462/2009 Sb. při vzdálenosti jízdy na trase Buchlovice-Brno a zpět 140 km, průměrné spotřebě 6,1 l/100 km, sazbě základní náhrady za 1 km 3,90 Kč a vyhláškové ceně motorové nafty 27,20 Kč/l, tj. celkem 1/2 z částky 778,- Kč (tj. 389,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,
- 20 % daň z přidané hodnoty v částce 5.228,- Kč,
- ušlý výdělek při účasti na jednání včetně cesty tam i zpět 8 hod. á 79,76 Kč dle potvrzení zaměstnavatele, tj. 638,- Kč,

b) náklady odvolacího řízení v částce **15.360,- Kč** :

- náklady právního zastoupení v paušální sazbě snížené o 50 % na 12.500,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 10 odst. 3 a § 18 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb.,
- 1/2 z náhrady za 1 režijní paušál á 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (vyjádření k odvolání při společném činění úkonu za dva žalobce),
- 20 % daň z přidané hodnoty v částce 2.560,- Kč,

c) náklady dalšího řízení před soudem prvního stupně v částce **31.556,- Kč**:

- náklady právního zastoupení v paušální sazbě 25.000,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 19 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb.,
- 1/2 z náhrady za 2 režijní paušály á 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (doplnění žaloby k výzvě soudu, účast při jednání soudu dne 19.8.2011), tj. celkem 1/2 z 600,- Kč (tj. 300,- Kč) při společném činění úkonů za dva žalobce,
- 1/2 z náhrady za zmeškaný čas cestou k soudnímu jednání a zpět (Buchlovice-Brno a zpět), 3 půlhodiny á 100,- Kč, tj. 1/2 z částky 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (tj. 150,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,

pokračování

- 1/2 z náhrady za jízdné k soudnímu jednání osobním automobilem stanovené dle vyhl. č. 377/2010 Sb. při vzdálenosti jízdy na trase Buchlovice-Brno a zpět 140 km, průměrné spotřebě 6,1 l/100 km, sazbě základní náhrady za 1 km 3,70 Kč a vyhláškové ceně motorové nafty 30,80 Kč/1, tj. celkem 1/2 z částky 781,- Kč (tj. 391,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,
- 20 % daň z přidané hodnoty v částce 5.168,- Kč,
- ušlý výdělek při účasti na jednání včetně cesty tam i zpět 8 hod. á 68,34 Kč dle potvrzení zaměstnavatele, tj. 547,- Kč,

29) Žalobci c) soud přiznal právo na náhradu nákladů v částce **117.746,- Kč**, která představuje ve smyslu § 137 o.s.ř.:

a) náklady původního řízení před soudem prvního stupně v částce **71.367,- Kč**:

- zaplacený soudní poplatek v částce 40.000,- Kč,
- náklady právního zastoupení v paušální sazbě 25.000,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 484/2000 Sb.,
- 1/2 z náhrady za 4 režijní paušály á 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, účast při jednání soudu dne 26.2.2010 - za 2 x započaté 2 hodiny jednání), tj. celkem 1/2 z 1.200,- Kč (tj. 600,- Kč) při společném činění úkonů za dva žalobce,
- 1/2 z náhrady za zmeškaný čas cestou k soudnímu jednání a zpět (Buchlovice-Brno a zpět), 3 půlhodiny á 100,- Kč, tj. 1/2 z částky 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (tj. 150,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,
- 1/2 z náhrady za jízdné k soudnímu jednání osobním automobilem stanovené dle vyhl. č. 462/2009 Sb. při vzdálenosti jízdy na trase Buchlovice-Brno a zpět 140 km, průměrné spotřebě 6,1 l/100 km, sazbě základní náhrady za 1 km 3,90 Kč a vyhláškové ceně motorové nafty 27,20 Kč/1, tj. celkem 1/2 z částky 778,- Kč (tj. 389,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,
- 20 % daň z přidané hodnoty v částce 5.228,- Kč,

b) náklady odvolacího řízení v částce **15.360,- Kč** :

- náklady právního zastoupení v paušální sazbě snížené o 50 % na 12.500,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 10 odst. 3 a § 18 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb.,
- 1/2 z náhrady za 1 režijní paušál á 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (vyjádření k odvolání) při společném činění úkonu za dva žalobce,
- 20 % daň z přidané hodnoty v částce 2.560,- Kč,

c) náklady dalšího řízení před soudem prvního stupně v částce **31.019,- Kč**:

- náklady právního zastoupení v paušální sazbě 25.000,- Kč dle § 6 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 19 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb.,
- 1/2 z náhrady za 2 režijní paušály á 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (doplnění žaloby k výzvě soudu, účast při jednání soudu dne 19.8.2011), tj. celkem 1/2 z 600,- Kč (tj. 300,- Kč) při společném činění úkonů za dva žalobce,

- 1/2 z náhrady za zmeškaný čas cestou k soudnímu jednání a zpět (Buchlovice-Brno a zpět), 3 půlhodiny á 100,- Kč, tj. 1/2 z částky 300,- Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (tj. 150,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,
- 1/2 z náhrady za jízdné k soudnímu jednání osobním automobilem stanovené dle vyhl. č. 377/2010 Sb. při vzdálenosti jízdy na trase Buchlovice-Brno a zpět 140 km, průměrné spotřebě 6,1 l/100 km, sazbě základní náhrady za 1 km 3,70 Kč a vyhláškové ceně motorové nafty 30,80 Kč/1, tj. celkem 1/2 z částky 781,- Kč (tj. 391,- Kč) při společné náhradě za dva žalobce,
- 20 % daň z přidané hodnoty v částce 5.168,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **j e** odvolání přípustné, a to do **15 dnů** ode dne jeho doručení k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím soudu zdejšího

Nesplní-li povinný ve stanovené lhůtě soudem uložené povinnosti dobrovolně, mohou se oprávnění domáhat výkonu (exekuce) tohoto rozhodnutí.

V Brně dne 19. srpna 2011

Za správnost vyhotovení:
Soňa Melová

JUDr. Michal Ryška, v.r.
samosoudce